

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงการจัดเก็บภาษีทางอ้อม
ในประเทศไทย กรณีภาษีธุรกิจเฉพาะจากการขาย
อสังหาริมทรัพย์เป็นทางค้าหรือหากำไร

ชื่อผู้เขียน : นางสาวดวงพร อานันทศิริเกียรติ

ชื่อปริญญา : นิติศาสตรมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา : 2541

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

1. รองศาสตราจารย์เพิ่มบุญ แก้วเขียว ประธานกรรมการ
2. อาจารย์ธานี สกลวิทยานนท์

ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 หมวด 4 หน้า
ที่ของชนชาวไทย มาตรา 69 บัญญัติว่า “บุคคลมีหน้าที่ป้องกันประเทศ รับราชการทหาร
เสียภาษีอากร ช่วยเหลือราชการ รับการศึกษาอบรม พักภัย ปกป้อง และสืบสานศิลปะ
วัฒนธรรมของชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่น และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ” ซึ่งกระทรวงการคลัง โดยกรมสรรพากรที่ทำหน้าที่
ควบคุมการจัดเก็บภาษีให้เป็นไปตามบทบัญญัติของประมวลรัษฎากรนั้น ได้มีประเภท
ภาษีอยู่ 4 ชนิด ด้วยกัน คือ

- 1) ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (Personal Income Tax)
- 2) ภาษีเงินได้นิติบุคคล (Income Tax on Juristic Entities)
- 3) ภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value Added Tax)
- 4) ภาษีธุรกิจเฉพาะ (Specific Business Tax)
- 5) อากรแสตมป์ (Stamp Duty)

ซึ่งทั้งภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและนิติบุคคล ถือว่าเป็นภาษีทางตรง (Direct Tax) ส่วนภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะและอากรแสตมป์นั้น เป็นภาษีทางอ้อม (Indirect Tax) อนึ่ง ผู้ที่ขายอสังหาริมทรัพย์อาจต้องเสียภาษีตามประมวลรัษฎากรสองกรณีคือ ภาษีเงินได้และภาษีธุรกิจเฉพาะ รวมทั้งค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมโอนกรรมสิทธิ์กับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งเป็นภาระที่ต้องเสียซ้ำซ้อนกัน ดังนั้น เมื่อผู้เสียภาษีที่ขายอสังหาริมทรัพย์ได้เสียภาษีเงินได้ โดยถูกหักไว้ ณ ที่จ่ายและค่าธรรมเนียมการโอนแล้ว ถ้าจะต้องให้เขาเสียภาษีธุรกิจเฉพาะเพิ่มซ้อนขึ้นมาอีกประเภทหนึ่งจากอสังหาริมทรัพย์และรายได้อันเดียวกัน ก็จะต้องจำกัดขอบเขตและให้ความหมายที่ชัดเจน มิฉะนั้น จะเกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้เสียภาษีและขัดต่อลักษณะของภาษีอากรที่ดี โดยภาษีธุรกิจเฉพาะตามมาตรา 91/2 (6) แห่งประมวลรัษฎากรจากการขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางค้าหรือหากำไร ไม่ว่าอสังหาริมทรัพย์นั้นจะได้มาโดยวิธีใดก็ตาม ทั้งนี้ เฉพาะที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา ซึ่งได้แก่พระราชกฤษฎีกาฯ (ฉบับที่ 342) พ.ศ. 2541 อันเป็นกฎหมายลำดับรองที่มายกยความของคำว่าขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางค้าหรือหากำไรที่เป็นกฎหมายหลัก ทำให้เกิดผลประหลาดขัดต่อข้อเท็จจริงที่ควรจะเป็น เพราะผู้ขายอสังหาริมทรัพย์บางกรณีที่พระราชกฤษฎีกาฯ ได้กำหนดไว้นั้น ไม่ควรถือเป็นผู้ประกอบกิจการค้าอสังหาริมทรัพย์ที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ อาทิ กรณีที่นิติบุคคลได้รับค่าตอบแทนจากการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ หรือการขายอสังหาริมทรัพย์ที่ใช้เป็นสถานที่อยู่อาศัยอันเป็นแหล่งสำคัญที่ผู้ขายมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรเป็นเวลาน้อยกว่า 1 ปีนับแต่วันที่ได้อสังหาริมทรัพย์นั้น

ดังนั้น ควรได้มีการปรับปรุงความหมายและหลักเกณฑ์การขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางค้าหรือหากำไรที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะเสียใหม่ ให้มีความชัดเจนและตรงกับข้อเท็จจริงที่เป็นการประกอบธุรกิจของผู้เสียภาษียิ่งขึ้น โดยเน้นการจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการค้าเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ หรือพิจารณาจำนวนครั้งของการขายอสังหาริมทรัพย์ภายในระยะเวลาที่กำหนด ตลอดจนปรับปรุงความเหมาะสมของอัตราภาษีที่ใช้จัดเก็บและบทกำหนดโทษ ส่วนประสิทธิภาพของการบริหารงานเพื่อให้เป็นไป

ตามกฎหมายและได้เงินภาษีเป็นรายได้ของรัฐจำนวนมากขึ้น ก็ควรต้องเน้นการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้ด้านภาษีอากรให้ประชาชนเกิดความเข้าใจพร้อมสมัครใจในการเสียภาษี แต่อย่างไรก็ตาม บทบัญญัติของกฎหมายเพื่อการจัดเก็บภาษีอากร จะต้องดี ความโดยเคร่งครัดและเป็นธรรม เนื่องจากเป็นกฎหมายที่มีโทษทั้งทางแพ่งและอาญา อีกทั้งเป็นการก่อกำหนดแก่ประชาชนด้วยการบังคับโดยภาครัฐที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้